

उत्तर प्रदेश राज्य आणि ए. एन. आर.

विरुद्ध

मे. हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेड.

20 मार्च 1996

[न्यायमूर्ती एन. पी. सिंग आणि सुहास सी. सेन]

विक्रीकर :

यू. पी. विक्री कर कायदा 1948-कलम 4-ए-अधिसूचना, विशिष्ट उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या विशिष्ट वस्तूंच्या संदर्भात विशिष्ट कालावधीसाठी सूट मंजूर करण्यांतर्गत जारी करण्यात आली- केंद्रीय विक्री कर अधिनियम कलम 8 (2 ए) वर दुरुस्तीपूर्वी परिणाम-रद्द केलेल्या तरतुदींतर्गत केंद्रीय विक्री कर कायद्यातून सूट 'विक्रेत्याने केलेल्या कोणत्याही वस्तूच्या विक्री किंवा खरेदीच्या संदर्भात होती आणि कोणत्याही वस्तूला सामान्यतः करातून सूट देण्यात आली होती'- केंद्रीय विक्री कर अधिनियम कलम 8 (2 ए) च्या लाभास पात्र नसलेला प्रतिवादी.

राज्य अधिनियम कलम 4-अ अंतर्गत राजपत्र अधिसूचना राज्याने जारी केली होती, ज्यात नव्याने स्थापन झालेल्या विविध औद्योगिक उपक्रमांना विशिष्ट कालावधीसाठी विशिष्ट वस्तूसाठी विक्री कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली होती. प्रतिवादीचा दावा असा होता की, केंद्रीय कायद्याच्या दुरुस्तीपूर्वी त्याच्या कलम 8 (2 ए) अंतर्गत कर भरण्यापासून सूट मिळण्याचा त्याला हक्क होता. प्रतिवादीने असा युक्तिवाद केला की सुधारित न केलेल्या कलम 8 (2 ए) अंतर्गत, सूट विक्रेत्याच्या संदर्भात होती, तर सुधारित कायद्यांतर्गत, सूट वस्तूंच्या संदर्भात होती.

अपीलाला परवानगी देत,

या न्यायालयाने असे मानले कि केंद्रीय विक्री कर अधिनियम कलम 8 (2 ए) चा लाभ घेण्यासाठी, विक्रेत्याला हे सिद्ध करावे लागेल की विवादित वस्तूची विक्री किंवा खरेदी सामान्यतः करातून मुक्त होती. जर त्याचा उपक्रम नवीन औद्योगिक उपक्रम असल्यामुळे किंवा मर्यादित कालावधीसाठी किंवा इतर कोणत्याही कारणास्तव त्याला विशेष सूट देण्यात आली असेल, तर ती सूट

सामान्य स्वरूपाची नसेल आणि त्याला या उपकलमाचा लाभ मिळण्याचा हक्क नसेल. कलम 8 च्या जुन्या उपकलमाला (2 ए) स्पष्टीकरण देण्यात आले होते, ज्यात हे स्पष्ट करण्यात आले होते की जर सूट केवळ विशिष्ट परिस्थितीत किंवा विशिष्ट अटींखाली किंवा ज्यासंबंधी विशिष्ट टप्प्यांवर किंवा अन्यथा कर आकारला गेला असेल तर राज्य वि. हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेड वस्तूच्या उलाढालीचा संदर्भ, सामान्यतः करातून सूट असल्याचे मानले जाणार नाही.

1.2 सदर प्रकरणात, अधिसूचनेमध्ये नमूद केलेल्या काही विशिष्ट नव्याने स्थापन केलेल्या उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या विशिष्ट वस्तूच्या संदर्भातच सूट देण्यात आली आहे. या उपक्रमांना सवलतीचा लाभ तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी उपलब्ध असेल. दुसऱ्या शब्दात सांगायचे तर, या उद्योगांच्या विकासाच्या विशिष्ट टप्प्यावर त्यांना एक विशेष लाभ दिला जाईल जो सामान्यतः समान स्वरूपाच्या वस्तूचे उत्पादन करणाऱ्या इतर उद्योगांना उपलब्ध होणार नाही. खरे तर, असे दिसत नाही की कलम 8 च्या उपकलम (2 ए) च्या दुरुस्तीद्वारे अर्थ किंवा वस्तूची विक्री किंवा खरेदीची संकल्पना किंवा या संदर्भात किंवा सामान्यतः करातून सूट या संदर्भात कोणताही बदल करण्यात आला आहे.

विक्रीकर आयुक्त वि. पाइन केमिकल्स लिमिटेड आणि इतर, [1995] 1 एस. सी. सी. 5, यावर अवलंबून होते.

2. 1972 च्या दुरुस्ती कायद्याद्वारे (61/72) केंद्रीय विक्री कर कायद्यात सुधारणा करण्यासाठी सादर केलेल्या विधेयकाच्या कलमांवरील नोंदींमध्ये असे म्हटले गेले होते की, "खंड 5 चा उपखंड (अ) मूळ कायद्याच्या कलम 8 च्या विद्यमान उपकलम (2 ए) च्या जागी नवीन उपकलम बदलण्याचा प्रयत्न केला आहे. स्थानिक विक्री कर अधिनियम अशा वस्तूच्या संदर्भात सामान्यतः अशी सूट किंवा कमी शुल्क उपलब्ध असेल तरच योग्य राज्याच्या स्थानिक विक्री कर अधिनियम सूट किंवा कमी शुल्क आकारणीचा दर उपलब्ध असेल, हे नवीन उपकलम अधिक स्पष्टपणे मांडण्याचा प्रयत्न करतो. कलम 8 (2 ए) मधील दुरुस्तीमागील उद्देश विद्यमान तरतुदी अधिक स्पष्ट करणे हा होता. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, विद्यमान कायद्यात कोणताही बदल घडवून आणणे हा उद्देश नव्हता, तर ते अधिक स्पष्ट शब्दात मांडणे हा उद्देश होता.

संदर्भ : मेसर्स इंडियन एल्युमिनियम केबल्स लिमिटेड विरुद्ध हरियाणा राज्य, [1976] 4 एस. सी. सी. 27 आणि हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेड विरुद्ध उत्तर प्रदेश राज्य, (1974) 34 एस. टी. सी. (सर्व), संदर्भित.

दिवाणी अपीलीय अधिकारक्षेत्र : दिवाणी अपील क्र. 109/ 1977 इत्यादी. इत्यादी.

सी. एम. डब्ल्यू. याचिका क्रमांक 759 आणि 2253 किंवा 1974 मधील अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या दिनांकित निर्णय आणि आदेशावरून.

राजा राम अग्रवाल, जोसेफ वेल्लापल्ली, के. एस. चौधन आणि आर. बी. मिश्रा, रवींद्र नारायण, पुनिता सिंग, अशोक सागर, विवेक गंभीर एस. के. गंभीर आणि एम. एस. ढिल्लन. उपस्थित पक्षांसाठी

या प्रकरणाचा निर्णय न्यायमूर्ती सेन यांनी दिला .

न्यायमूर्ती सेन --- हे प्रकरण 9 जानेवारी 1970 रोजी उत्तर प्रदेश सरकारने जारी केलेल्या राजपत्रातील अधिसूचनेतून उद्भवते. त्यात नव्याने स्थापन केलेल्या विविध औद्योगिक उपक्रमांना विक्री कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली.

ही अधिसूचना खालीलप्रमाणे होती .

जेव्हा हे राज्य सरकारच्या निदर्शनास आणून देण्यात आले आहे की खालील अनुसूचीमध्ये नमूद केलेल्या सात औद्योगिक युनिट्सनी नमूद केलेल्या तारखेपासून दुसऱ्या स्तंभात नमूद केलेल्या वस्तूंचे उत्पादन सुरू केले आहे.

आणि राज्य सरकारचे असे मत आहे की उक्त औद्योगिक घटकांनी उत्पादित केलेल्या मालाचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसे करणे आवश्यक आहे.

आता म्हणून यु पी विक्रीकर कायदा, १९४८ च्या कलम ४ - ए अंतर्गत अधिकारांचा वापर करताना (१९४८ चा यु पी कायदा क्रमांक ८ XV) राज्यपालांना हे जाहीर करताना आनंद होत आहे की,

राजपत्रात ही अधिसूचना अधिकृतरीत्या प्रकाशित झाल्याच्या तारखेपासून, सदर औद्योगिक युनिटद्वारे उत्पादित केलेल्या वस्तूच्या उलाढालीला तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी विक्री कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली आहे.

शेड्युल

अ . कर.	औद्योगिक युनिटची नावे	उत्पादित वस्तू	उत्पादन सुरु करण्याची तारीख
	स्तंभ-I	स्तंभ-II	स्तंभ-III
1	---	---	---
2	--	---	---
3	---	---	---
4	---	---	---
5	---	---	---
6	---	---	---
7	मेसर्स हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स प्रायव्हेट लिमिटेड, अलाहाबाद.	आरसे व कडक काच	फेब्रुवारी 1969

या अधिसूचनेचा परिणाम म्हणून अधिसूचित वस्तू अधिकृत राजपत्रात अधिसूचना प्रकाशित झाल्यापासून फेब्रुवारी १९६९ पासून तीन वर्षांच्या विक्री करातुन मुक्त झाल्या. प्रतिवादी हिंदुस्थान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) ली. चा दावा आहे कि केंद्रीय विक्रीकर कायद्याच्या कलम ८ (२ ए) च्या तरतुदीनुसार केंद्रीय विक्रीकर कायद्यांतर्गत कर भरण्यापासून सूट मिळण्याचा अधिकार त्यांना आहे जो १९७२ च्या अधिनियम क्रमांक ६१ द्वारे सुधारणा करण्यापूर्वी १/४/१९७३ पासून लागू झाला. त्यानुसार दुरुस्ती आल्यानंतरची स्थिती या न्यायालयाने विक्रीकर आयुक्त, जम्मू आणि काश्मीर आणि इतर वि. पार्इन केमिकल लिमिटेड आणि इतर (१९९५) १ एस सी सी ५८ प्रकरणात तपासली होती. या प्रकरणात असे मानण्यात आले होते कि जेथे वस्तूची विक्री किंवा खरेदीवर सामान्यतः राज्य विक्रीकर कायद्यांतर्गत सूट देण्यात आली होती तेथे केंद्रीय विक्रीकर कायद्याच्या कलम ८ (२ए) अंतर्गत सवलतीचा लाभ

करदात्याला उपलब्ध असेल . परंतु जर दिलेली सूट सर्वसाधारण स्वरूपाची नसेल तर करदाता कलम ८ (२ए) ने प्रदान केलेल्या कोणत्याही प्रकारच्या सवलतीचा दावा करू शकत नाही . त्या प्रकरणात शासन आदेश क्रमांक १५९ द्वारे प्रदान केलेल्या जम्मू आणि काश्मीर राज्यातील मोठ्या आणि मध्यम उद्योगांसाठी कच्चा माल आणि तयार उत्पादने या दोन्हीवर विक्री कर भरण्यापासून युनिटचे उत्पादन सुरू झाल्याच्या तारखेपासून पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी सूट प्रदान करेल . २५/८/१९७१ च्या त्यानंतरच्या सरकारी आदेशानुसार, पूर्वीच्या आदेशात बदल करण्यात आला आणि अशी तरतुद करण्यात आली कि मोठ्या आणि मध्यम उद्योगांनी त्यांच्याकडून उत्पादनाच्या सुरुवातीच्या पाच वर्षांसाठी खरेदी केलेल्या कच्चा मालावर भरलेला राज्य विक्री कर परत केला जाईल. त्याचप्रमाणे अशा उद्योगांना उत्पादन सुरू झाल्याच्या तारखेपासून पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी त्यांच्या तयार उत्पादनांवर राज्य विक्री कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली होती.

त्या प्रकरणात असे निदर्शनास आणून देण्यात आले होते की उपरोक्त सरकारी आदेशामुळे करनिर्धारक केंद्रीय विक्रीकर कायद्याच्या कलम ८ (२ए) अंतर्गत सूट मिळण्याचा दावा करू शकत नाही कारण हि सूट सर्वसाधारण नव्हती, सरकारी आदेश क्रमांक १५९ नुसार सूट हि वस्तूच्या संदर्भात किंवा वस्तूच्या श्रेणीच्या वर्गाच्या संदर्भात नव्हती तर एका विशिष्ट कालावधीत त्यांचे उत्पादन आणि विक्री करणाऱ्या औद्योगिक युनिटच्या संदर्भात होती.

सदर प्रकरणात सर्वसाधारणपणे मालाला सूट दिली गेली नाही. विशिष्ट कंपनीने उत्पादित केलेल्या विशिष्ट वस्तूंना (आरसे आणि कडक काच) विशिष्ट कालावधीसाठी विक्री कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली आहे. आरसे आणि कडक काचेला सामान्यतः कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली आहे. असे करपात्र व्यक्तीच्या बाबतीत नाही. त्यामुळे , विक्रीकर आयुक्त विरुद्ध पाइन केमिकल्स लिमिटेड (वर नमूद केलेले) या उपरोक्त प्रकरणातील नमूद केलेले प्रमाण लक्षात घेता, असे मानले जाणे आवश्यक आहे की या प्रकरणातील तथ्यांनुसार करपात्र व्यक्तीला केंद्रीय विक्रीकर अधिनियम कलम ८ (२ ए) चा लाभ मिळण्याचा हक्क राहणार नाही.

प्रतिवादीच्या वतीने राजा राम अग्रवाल यांनी असा युक्तिवाद केला आहे की केंद्रीय विक्री कर अधिनियम कलम ८ च्या उपकलम (२ ए) मध्ये 1.4.1973 पासून सुधारणा करण्यात आली आहे . त्यांनी या कलमाच्या दुरुस्तीपूर्वीच्या भाषेकडे आमचे लक्ष वेधले, जी खालीलप्रमाणे होती:

" 8 (2 अ) उपकलम (1) किंवा उपकलम (2) मध्ये काहीही समाविष्ट असेल तरी, जर संबंधित राज्याच्या विक्रीकर कायद्यांनुसार, विक्रेत्याने केलेली कोणतीही विक्री किंवा खरेदी सर्वसाधारणपणे करातून मुक्त असेल किंवा सामान्यतः दोन टक्क्यांपेक्षा कमी दराने (मग तो कर किंवा शुल्क असो किंवा इतर कोणत्याही नावाने) कराच्या अधीन असेल, तर अशा वस्तूच्या विक्रीशी संबंधित उलाढाल किंवा त्याचा कोणताही भाग असेल, या कायद्यांतर्गत त्याच्या उलाढालीवर देय असलेला कर शून्य असेल किंवा, परिस्थितीनुसार, कमी दराने मोजला जाईल.

स्पष्टीकरण :- या उपकलमाच्या उद्देशांसाठी, जर त्या कायद्यांतर्गत केवळ विशिष्ट परिस्थितीत किंवा विशिष्ट अटींखाली किंवा ज्याच्या संबंध विशिष्ट टप्प्यावर किंवा वस्तूच्या उलाढालीच्या संदर्भापेक्षा अन्यथा कर आकारला जातो, तरच त्याला सूट दिली गेली असेल, तर त्या कायद्याच्या अंतर्गत योग्य राज्याच्या विक्री कर कायद्यांतर्गत सामान्यतः वस्तूची विक्री किंवा निव्वळ पाठलाग करण्याला करातून सूट असल्याचे मानले जाणार नाही.

असा युक्तिवाद केला गेला आहे की जुन्या कायद्यांतर्गत सूट विक्रेत्याच्या संदर्भात होती, तर दुरुस्ती कायद्यांतर्गत सूट वस्तूच्या बाबतीत होती. रद्द केलेल्या तरतुदींनुसार, एखाद्या विक्रेत्याला सर्वसाधारणपणे कर भरण्यापासून सूट दिली गेली असती तर ते पुरेसे ठरले असते. कलम 8 (2 ए) च्या तरतुदींचा लाभ मिळवण्यासाठी मालाला सूट द्यावी लागेल हे सिद्ध करणे आवश्यक नव्हते.

कलमातील दुरुस्तीपूर्वीच्या भाषेचा विचार करता आम्ही श्री अग्रवाल यांचा वाद कायम ठेवण्यास असमर्थ आहोत. रद्द केलेल्या तरतुदींतर्गत केंद्रीय विक्री कर अधिनियमून सूट हि 'विक्रेत्याद्वारे कोणत्याही वस्तूची विक्री किंवा खरेदी' या संदर्भात होती. जेव्हा अशा वस्तू 'सर्वसाधारणपणे करातून मुक्त' असतात, तेव्हा विक्रेत्याच्या कोणत्याही वस्तूला या कलमाने सूट दिली जाते. या कलम 8 (2 ए) चा लाभ घेण्यासाठी, विक्रेत्याला हे सिद्ध करावे लागेल की संबंधित वस्तूची विक्री किंवा खरेदी सामान्यतः करमुक्त होती. जर तो त्याचा उपक्रम नवीन औद्योगिक उपक्रम असल्यामुळे किंवा मर्यादित कालावधीसाठी इतर कोणत्याही कारणास्तव त्याला देण्यात आलेली विशेष सूट असेल, तर ती सूट सामान्य स्वरूपाची नसेल आणि त्याला या उपकलमाचा लाभ मिळण्याचा हक्क नसेल. कलम 8 च्या जुन्या उपकलम (2 ए) ला स्पष्टीकरण देण्यात आले होते, ज्यात हे स्पष्ट करण्यात आले होते की जर सूट केवळ विशिष्ट परिस्थितीत असेल किंवा विशिष्ट अटींखाली असेल किंवा ज्या संबंध विशिष्ट टप्प्यावर किंवा

वस्तूंच्या उलाढालीचा संबंध अन्यथा कर आकारला गेला असेल, तर वस्तूंची विक्री किंवा खरेदी सामान्यतः करातून मुक्त असल्याचे मानले जाणार नाही.

सदर प्रकरणात, अधिसूचनेमध्ये नमूद केलेल्या काही विशिष्ट नव्याने स्थापन केलेल्या उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या विशिष्ट वस्तूंच्या संदर्भातच सूट देण्यात आली आहे. या नवीन उपक्रमांना सवलतीचा लाभ तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी उपलब्ध असेल. दुसऱ्या शब्दांत, या उद्योगांच्या विकासाच्या विशिष्ट टप्प्यावर त्यांना एक विशेष लाभ दिला जाईल जो सामान्यतः सारख्या स्वरूपाच्या वस्तूंचे उत्पादन करणाऱ्या इतर उद्योगांना उपलब्ध होणार नाही. त्यामुळे, विक्रीकर आयुक्त विरुद्ध पाइन केमिकल्स लिमिटेड यांचे (वर नमूद केलेले) वरील प्रकरण हे दुरुस्तीनंतरच्या कायद्यांतर्गत दिलेला निर्णय होता या आधारावर कसे वेगळे करता येईल हे पाहण्यात आम्ही अपयशी ठरतो. खरे तर, असे दिसत नाही की कलम 8 च्या उपकलम (2 ए) च्या दुरुस्तीद्वारे किंवा सामान्यतः करातून सूट असलेल्या करमुक्तीच्या वस्तूंची विक्री किंवा खरेदीच्या संदर्भात अर्थ किंवा संकल्पनेत कोणताही बदल करण्यात आला आहे.

मेसर्स इंडियन एल्युमिनियम केबल्स लिमिटेड विरुद्ध हरियाणा राज्य, [1976] 4 एस. सी. सी. 27 या खटल्यातील या न्यायालयाच्या निर्णयाचाही आम्हाला संदर्भ देण्यात आला होता. त्या प्रकरणात प्रश्न असा होता की पंजाब विक्री कर अधिनियम कलम 5 (2) (ए) (iv) अंतर्गत राज्य विद्युत उपक्रमांना विद्युत वस्तूंची आंतरराज्यीय विक्री, राज्य अधिनियमांतर्गत सूट असली तरी केंद्रीय विक्री करातून सूट मिळालेली नाही का ? कलम 8 (2 ए) च्या स्पष्टीकरणांचा संदर्भ दिल्यानंतर, असा निर्णय घेण्यात आला की, राज्य अधिनियम सूट देण्यात आलेली विक्री केवळ विशिष्ट परिस्थिती किंवा विशिष्ट अटीखाली असेल, तर केंद्रीय विक्रीकर कायद्यांतर्गत कोणतीही सूट दिली जाणार नाही. हा निर्णय प्रतिवादीच्या वतीने मांडलेल्या युक्तिवादाच्या विरोधात जातो. त्या प्रकरणात, या न्यायालयाने निदर्शनास आणून दिले की राज्य अधिनियमांतर्गत सूट विशिष्ट परिस्थितीत होती आणि ती विक्री भारतीय विद्युत कायद्यांतर्गत मंजूर परवान्याखाली जनतेला विद्युत ऊर्जा पुरवण्यात गुंतलेल्या उपक्रमांना असणे आवश्यक आहे. उपक्रमाने खरेदी केलेल्या वस्तूंचा वापर विद्युत ऊर्जेच्या निर्मितीसाठी किंवा वितरणासाठी केला जावा, अशीही विशिष्ट अट निश्चित करण्यात आली होती.

प्रतिवादीच्या वतीने असा युक्तिवाद करण्यात आला की इंडियन एल्युमिनियम केबल्स लिमिटेड (उपरोक्त) च्या प्रकरणात, हा एक परिच्छेद आहे जो असे सूचित करतो की हिंदुस्तान

सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेड विरुद्ध उत्तर प्रदेश राज्य, [1974] 34 एस. टी. सी. (All) या प्रकरणात अलाहाबाद उच्च न्यायालयाचा निर्णय या न्यायालयाने मंजूर केला होता.

हा युक्तिवाद आम्ही कायम ठेवू शकत नाही. हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेड (वरील) प्रकरणात अलाहाबाद डी उच्च न्यायालयाचा निकाल आणि इतर काही उच्च न्यायालयांच्या इतर काही निकालांचा संदर्भ देण्यात आला आणि तथ्यांवर फरक केला गेला. हिंदुस्तान सेफ्टी ग्लास वर्क्स (पी) लिमिटेडच्या बाबतीत वेगळे वैशिष्ट्य म्हणजे अशा विक्रीच्या उलाढालीला तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी विक्री कर भरण्यापासून सूट दिली जाईल ही अट म्हणजे अशा वस्तूंच्या उलाढालीला विशिष्ट परिस्थितीत निर्दिष्ट अटींनुसार करातून सूट देणे असे नाही जसे इंडियन एल्युमिनियम केबल्स लिमिटेडच्या बाबतीत होते. त्या बाबतीत कलम ६ चे तत्व खालीलप्रमाणे स्पष्ट केले होते.

" राज्य अधिनियमाचे कलम 6 सवलतीबद्दल बोलत नाही, तर करमुक्त वस्तूंशी संबंधित आहे. दुसऱ्या शब्दांत, कलम 6 विशिष्ट वस्तूंशी संबंधित आहे ज्यावर कोणताही कर भरावा लागत नाही. राज्य अधिनियम कलम 5 मध्ये विक्रेत्याच्या करपात्र उलाढालीतून काय वगळले पाहिजे हे सांगितले आहे. दोन्ही विभाग अशा वस्तूंशी संबंधित आहेत ज्यांना विक्री कर भरावा लागत नाही. केंद्रीय कायद्याचे कलम 8 (2 ए) वस्तूंना आंतरराज्य करातून सूट देते, जेथे राज्याच्या कर कायद्याने त्यांना विक्री करातून सूट दिली आहे. केंद्रीय कायद्याच्या कलम 8 (2 ए) चे स्पष्टीकरण ही सूट सामान्य आहे तेथे ती काढून घेते. विशिष्ट परिस्थितीत किंवा विशिष्ट अटींवर दिली गेली आहे. राज्य अधिनियम कलम 5 (2) (अ) (4) मधील तरतुदींमध्ये, विशिष्ट परिस्थितीत किंवा विशिष्ट अटींखाली केलेली विक्री वगळण्यात आली आहे. विशिष्ट परिस्थिती अशी आहे की ही विक्री भारतीय विद्युत कायदा, 1910 अंतर्गत मंजूर केलेल्या परवान्याखाली किंवा मंजुरी अंतर्गत जनतेला विद्युत ऊर्जा पुरवठ्यात गुंतलेल्या उपक्रमाला असणे आवश्यक आहे. विशिष्ट अट अशी आहे की उपक्रमाने खरेदी केलेल्या वस्तूंचा वापर विद्युत ऊर्जेच्या निर्मितीसाठी किंवा वितरणासाठी केला जाणे आवश्यक आहे. जर तशी परिस्थिती अस्तित्वात नसेल किंवा अटी पाळल्या गेल्या नसतील तर वस्तूंच्या विक्रीला करातून सूट दिली जाऊ शकत नाही. सामान्य सूट म्हणजे केंद्रीय विक्री कर आकारणीतून समान सूट उपलब्ध होण्यापूर्वी वस्तू करातून पूर्णपणे मुक्त असाव्यात. जेथे काही विशिष्ट परिस्थितींच्या अटींनुसार करातून सूट दिली जाते तेथे सामान्यतः करातून सूट नसते.

ही निरीक्षणे आता प्रतिवादीच्या वतीने मांडलेल्या युक्तिवादाला पूर्णपणे नाकारतात. सदर प्रकरणात काही नवीन उद्योगांच्या काही विशिष्ट वस्तूंना विशिष्ट कालावधीसाठी सूट

देण्यात आली आहे. ही सूट सामान्यतः सर्व उद्योगांना किंवा उत्तर प्रदेशात उत्पादित आणि विकल्या जाणाऱ्या सर्व सारख्या प्रकारच्या वस्तूंना दिली जात नाही. इतर उद्योगांनी उत्पादित केलेल्या अशाच प्रकारच्या वस्तूवर या कायद्यांतर्गत कर आकारला जाईल.

शिवाय हे देखील लक्षात घेतले पाहिजे की 1972 च्या दुरुस्ती कायद्याद्वारे (61/72) केंद्रीय विक्री कर कायद्यात सुधारणा करण्यासाठी सादर केलेल्या विधेयकाच्या कलमांवरील नोंदींमध्ये असे म्हटले गेले होते की "खंड 5 चा उपखंड (ए) मूळ कायद्याच्या कलम 8 च्या विद्यमान उपकलम (2 ए) साठी नवीन उपकलम बदलण्याचा प्रयत्न करित होता. जर अशी सूट किंवा कमी कर आकारणी सामान्यतः स्थानिक विक्री कर अधिनियम अशा वस्तू किंवा अशा प्रकारच्या वस्तूंच्या संदर्भात उपलब्ध असेल तरच योग्य राज्याच्या स्थानिक विक्री कर अधिनियम सूट किंवा कमी दर उपलब्ध असेल, हे नवीन उपकलम अधिक स्पष्टपणे मांडण्याचा प्रयत्न करतो.

कलम 8 (2 ए) च्या दुरुस्तीमागील उद्देश विद्यमान तरतुदी स्पष्ट करणे हा होता. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, विद्यमान कायद्यातील कोणत्याही बदलाबद्दल नसून ते अधिक स्पष्ट शब्दात मांडणे हा उद्देश होता.

या सर्व कारणांमुळे, 1.4.1973 रोजीच्या कलम 8 (2 ए) च्या दुरुस्तीपूर्वी विक्रीकर आयुक्त वि. पाइन केमिकल्स लिमिटेडच्या प्रकरणात दिलेला कायदा आम्ही कायम ठेवू शकत नाही.

या प्रकरणाच्या त्या दृष्टिकोनातून, अपील मान्य करण्यात येत आहे. खर्चाबाबत कोणताही आदेश नाही.

दिवाणी अपील क्रमांक 110 आणि 2961/1977 आणि दिवाणी अपील क्रमांक 4591 – 92/1996 (एस. एल. पी. (सी) क्रमांक 245 – 46/1978 मधून उद्भवणारे)

विशेष परवानगी देण्यात आली आहे.

दिवाणी अपील क्रमांक 109/1977 मधील आमच्या निर्णयाच्या दृष्टीने, वरील दिवाणी अपील मान्य केले जातात. खर्चाबाबत कोणताही आदेश दिला जाणार नाही.

दिवाणी अपील क्रमांक 1302, 1303, 1304, 1305/1978 आणि दिवाणी अपील क्रमांक 4553 – 94 /1996 (एस. एल. पी. (सी) क्रमांक 7842 आणि 1522/1979 मधून उद्भवणारे)

विशेष परवानगी देण्यात आली आहे.

दिवाणी अपील क्रमांक 109/1977 मधील आमच्या निर्णयाच्या दृष्टीने, वरील दिवाणी अपील फेटाळले जातात. खर्चाबाबत कोणताही आदेश दिला जाणार नाही.

R. S.

अपील फेटाळले .

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".